

Методичні рекомендації щодо закінчення 2019-20 навчального року та заповнення класних журналів у початковій школі

В умовах карантину зазнали змін майже всі звичні нам процеси. У ситуації, в якій сьогодні опинилася Україна і весь світ, важливою є автономія шкіл та вчителів, що прописана у новому Законі "Про повну загальну середню освіту".

Навчання в умовах карантину – неочікуваний виклик для освіти і освітян ЗЗСО області, який засвідчив, наскільки вчителі та учні володіють важливими навичками XXI століття, які на сьогодні потрібно застосовувати в режимі дистанційного навчання.

З переходом на дистанційне навчання в умовах карантину перед кожним закладом загальної середньої освіти, кожним педагогічним працівником постала низка запитань, як-от: «Які форми та способи є оптимальними для організації навчання з використанням технологій дистанційного навчання?»; «Як оцінити результати навчання здобувачів освіти і при цьому забезпечити об'єктивність цих результатів?»; «Чи мають здобувачі освіти в умовах віддаленого навчання рівний доступ до отримання якісних освітніх послуг?». Запитання непрості, а отже, легкі відповіді, які б задовольнили всіх, знайти складно.

Відповідно до частини третьої та четвертої статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту», враховуючи автономію закладу освіти, питання організації освітнього процесу, виконання освітньої програми та навчального плану є внутрішнім питанням кожного закладу загальної середньої освіти, його педагогічної ради та завданням педагогічних працівників.

Щодо режиму роботи закладу загальної середньої освіти в умовах карантину

Керівникам закладів загальної середньої освіти відповідно до **наказу Міністерства освіти і науки України № 406 від 16.03.2020 «Про організаційні заходи для запобігання поширенню коронавірусу COVID-19»** необхідно було *видати наказ про організацію роботи під час карантину*, яким визначити особливості провадження освітнього процесу.

Заклад освіти повинен напрацювати власні підходи до контролю та оцінювання результатів навчання, моніторингу якості організації онлайн-уроків, їх змістового наповнення, нормативів щодо обсягу, характеру та часу виконання домашніх завдань;

- надати покрокові інструкції батькам та дітям стосовно того, як організувати самостійну роботу вдома, дотримуючись звичного режиму як при очному навчанні та водночас не забуваючи про відпочинок;

- чітко визначити, як відбуватиметься навчання та забезпечуватиметься зворотний зв'язок, а також *забезпечити виконання освітніх програм*, зокрема шляхом організації освітнього процесу із використанням технологій дистанційного навчання, що не передбачає відвідування закладів освіти здобувачами, а у виняткових випадках – шляхом ущільнення графіку освітнього процесу.

Колеги! Зверніть увагу на ще один нормативний документ. У листі Міністерства освіти і науки України № 1/9-173 від 23.03.20 «Щодо організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти під час карантину» зазначено, що в умовах карантину вчителі працюють з учнями, які перебувають удома, *шляхом використання технологій дистанційного навчання з урахуванням матеріально-технічних можливостей закладу освіти, що адміністрація закладу освіти може запропонувати різні підходи щодо організації та обліку реалізації освітнього процесу, зокрема здійсненого з використанням дистанційних технологій, коли вчитель знаходиться поза межами закладу освіти. **Тобто адміністрація закладу освіти може і має організувати, координувати та здійснювати контроль за виконанням учителями освітніх програм.***

Рекомендовано для здійснення обміну навчальними матеріалами застосовувати будь-які пристрої та інструменти, зокрема мобільний телефон, за допомогою якого можна організувати спільноту в соціальних мережах, мобільних додатках, електронна пошта, вебсайт закладу загальної середньої освіти тощо.

Щодо структури навчального року

Частиною третьою статті 10 Закону встановлено, що освітній процес у закладах загальної середньої освіти завершується не пізніше 1 липня.

Щодо «фіксації» освітнього процесу та ведення класних журналів під час карантину рекомендовано:

- відтермінувати завершення заповнення шкільної документації, зокрема класних журналів у друкованому вигляді, до нормалізації епідеміологічної ситуації;
- виставлення оцінок та зазначення тем здійснювати відповідно до безпосередньо проведених навчальних занять у дистанційному режимі через електронні та інші наявні засоби;
- у класному журналі із зазначенням певної дати фіксувати лише навчальні заняття, що були фактично проведені за безпосередньою участю здобувачів освіти;
- у класному журналі на відповідній сторінці навчального предмета зазначати тематику навчального матеріалу, домашніх завдань, а також форми роботи: дистанційні онлайн-консультації, відеоуроки, скайп-конференції, тестування тощо, якщо виконання освітніх програм здійснюється із використанням технологій дистанційного навчання (за рішенням закладу освіти);
- оцінювання результатів навчання здобувачів освіти під час освітнього процесу із використанням технологій дистанційного навчання здійснювати у зручний для вчителя спосіб, а в подальшому оцінки занести до відповідних сторінок класного журналу. Якщо технічні можливості не дозволяють провести оцінювання навчальних досягнень учнів дистанційно, варто відтермінувати його проведення до завершення епідеміологічної ситуації.

При заповненні класних журналів також слід врахувати **роз'яснення щодо «фіксації» освітнього процесу та ведення класних журналів під час карантину, надане Міністерством освіти і науки України у короткому відео (<https://www.youtube.com/watch?v=aV6JWhAO8Eo>):**

- журнали можна буде заповнити після завершення карантину;
- заповнення журналів відбуватиметься за індивідуальним графіком закладу освіти;
- дати та зміст уроків потрібно записувати у класні журнали відповідно до календарно-тематичного планування згідно з розкладом;
- під час заповнення журналу можна використовувати нотатки й замітки із власних записів та електронних журналів, які були зроблені вчителем у довільній формі під час карантину;
- на підставі поточних оцінок та контрольних робіт виставляються тематичні. Якщо контрольні роботи проводилися у формі тестувань, відповідно те ж саме фіксується і в змісті (контрольне тестування);
- семестрове оцінювання здійснюється на підставі тематичного оцінювання, здійсненого під час другого семестру;
- річне оцінювання проводиться за результатами семестрових оцінок;
- журнал обліку замін не заповнюється.

Отже, про особливості заповнення класних журналів у початковій школі:

Класний журнал для 1-4 класів передбачає фіксацію в ньому факту проведення уроку, видів контролю, домашніх завдань та результативності навчальних досягнень учнів.

Що стосується фіксації факту проведення уроку в умовах дистанційного навчання, то він здійснюється відповідно до календарно-тематичного планування вчителя та розкладу уроків. **Якщо розклад не змінився, то записи в журналі не повинні відрізнятися від тих, які були при очному навчанні.**

Після дати переходу на дистанційне навчання, зазначеної у наказі ЗЗСО, на правій сторінці класного журналу у графі «Зміст уроку» зробити запис **«Дистанційне навчання»**, у наступних рядках цієї графі записувати усі теми уроків відповідно до календарного планування.

Учителям, які працюють за старими Типовими освітніми програми для 3-4-х класів, варто користуватися для записів у журналі наказом Міністерства освіти і науки України № 412 від 08.04.2015 «Про затвердження Інструкції щодо заповнення Класного журналу для 1–4-х класів загальноосвітніх навчальних закладів», який ще не втратив чинності.

Учителям, які працюють у новій українській школі, та вчителям пілотних класів для записів у журналі варто додатково користуватися також наказами Міністерства освіти і науки України № 362 від 07.12.2018 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо заповнення Класного журналу учнів першого класу Нової української школи» та № 21 від 09.01.2020 «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України № 1362 від 07.12.2018».

Фіксація досягнень учнів здійснюється відповідно до нотаток учителя, які були зроблені в процесі навчання із використанням технологій дистанційного навчання.

У 3–4-х класах бали переносяться в журнал із власних записів та електронних журналів педагога.

Рекомендуємо виставляти тематичні оцінки на підставі контрольних робіт. Оскільки педагоги проводили контрольні роботи у формі тестувань, діагностичних робіт, відповідно цей вид контролю фіксується у журналі.

Оцінювання навчальних досягнень учнів **Нової української школи** (1, 2 класи та 3 пілотні класи) **здійснюється вербально**, тому бали в журналі відсутні.

Підсумкове оцінювання здійснюється з урахуванням результатів оцінювання в першому семестрі, січні-березні 2020 року та результатів навчання з використанням дистанційних технологій у період карантинних обмежень. Облік результатів завершального (підсумкового) оцінювання, що здійснюється з урахуванням динаміки зростання рівня навчальних досягнень учня/учениці, фіксується у свідоцтві досягнень.

Учням, які не виходили на зв'язок упродовж карантину, «н» не виставляти, оцінка за II семестр виставляється на підставі «Тематичної», яка вираховується з поточних оцінок, отриманих у січні-березні під час очного навчання. Якщо учень у II семестрі не отримав жодної оцінки, то у графі за «II семестр» проставляємо «н/а», а Річна виставляється на підставі оцінки за «I семестр».

У 1 класі домашнє завдання не задається та відповідно не фіксується у класному журналі. У 2 класі домашнє завдання є обов'язковим, у графі «Завдання додому» можуть зазначатися пошуково-дослідницькі та творчі завдання.

У 3–4 класах домашні завдання, у разі їх надання, обов'язково фіксуються у класному журналі. У відповідній графі стисло записуються зміст (сторінки підручника, номери задач тощо) та/або спосіб виконання завдання (вивчити напам'ять, повторити, розв'язати тощо). Допускається запис домашнього завдання (назва тексту тощо) мовою навчального предмета (іноземною, національної меншини).

На вихідні, святкові та канікулярні дні домашнє завдання не задається та відповідно не фіксується у класному журналі.

Річна оцінка виставляється з урахуванням результатів оцінювання за I та II семестри та відображається в журналі.

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України № 463 від 30.04.2020 «Про звільнення від проходження Державної підсумкової атестації учнів, які завершують здобуття початкової та базової загальної середньої освіти у 2019/2020 навчальному році» учнів 4-х класів необхідно звільнити від ДПА, а в журналі після річної оцінки у графі «ДПА» **зробити запис «звільнений (а)».**

Оскільки журнали будуть заповнюватися після закінчення карантину за певним графіком, встановленим адміністрацією закладу освіти, рекомендуємо не поспішати, обговорити із заступником директора проблемні моменти і лише після цього приступати до заповнення журналу.

Шановні колеги! Бажаю всім успіхів, натхнення і традиційно 36,6. Нехай здоровиться. До зустрічі в новому навчальному році!

З повагою і найщирішими побажаннями *Марина Крилевець*.